

Rundskrivelse nr. 16/08

15. april 2008

Stormgade 10
Postboks 1103
1009 København K
Tlf. 38 10 60 11
Fax 38 19 38 90
adir@adir.dk
www.adir.dk

Revideret Østaftale med virkning fra 1. maj 2008

Vores sag
08-79-0018/MBJ
Kontor
Y4

1. Indledende bemærkninger

Den 29. juni 2007 indgik regeringen aftale med Venstre, Konservative, Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale venstre om at revidere Østaftalen, som blev indgået den 3. december 2003 og siden revideret den 5. april 2006.

Den reviderede aftale indeholder bl.a. følgende delelementer:

- Reviderede overgangsregler for EU-10-statsborgere¹
- Parternes rolle ved sikring af ordnede løn- og ansættelsesvilkår

Den reviderede aftale forventes at træde i kraft den 1. maj 2008².

2. De gældende overgangsregler videreføres for ikke-overenskomstdækket arbejde

I den oprindelige Østaftale fra 2003 var der krav om, at der i en overgangsperiode blev stillet krav om, at adgangen til det danske arbejdsmarked for arbejdstagere fra de nye EU-lande (minus Cypern og Malta) skal have arbejds- og opholdstilladelse for at kunne arbejde i Danmark.

Disse tilladelser har hidtil været givet til det konkrete arbejde, som arbejdstageren har fået i Danmark – og er ophørt når arbejdsforholdet er sluttet. Disse regler vil efter den 1. maj 2008 fortsat gælde for **ikke-overenskomstdækket arbejde**.

¹ Med EU-10-statsborgere menes statsborgere fra de 10 østeuropæiske EU-lande: Estland, Letland, Litauen, Polen, Tjekkiet, Slovakiet, Ungarn, Slovenien, Rumænien og Bulgarien.

² Forventet ikrafttræden den 1. maj 2008 af lovforslag L 65 FT 2007-08, 2. samling

For en uddybning af disse regler henvises til Arbejdsdirektoratets rundskrivelse nr. 13/04 af 19. april 2004.

3. Nye overgangsregler for overenskomstdækket arbejde

Med den reviderede Østaf-tale ophæves kravet om opholds- og arbejdstilladelse for **A) arbejde dækket af en kollektiv overenskomst**. Det samme gælder for **B) specialister, forskere, undervisere og funktionærer i ledende stillinger**, der ansættes på overenskomstdækkede virksomheder. Aftalen omfatter EU-10-statsborgere.

Ad A) arbejde dækket af en kollektiv overenskomst

- a) Der skal være tale om et ansættelsesforhold, som er omfattet af en overenskomst, hvor aftaleparten på lønmodtagersiden mindst er en lokal fagforening, som er medlem af en landsdækkende lønmodtagerorganisation.
- b) Der skal fra ansættelsesforholdets begyndelse foreligge en skriftlig dokumentation for ansættelsesforholdet med henvisning til den overenskomst, som ansættelsesforholdet er omfattet af.
- c) Ved ophold i Danmark i en periode på mere end 3 måneder skal EU-10-arbejdstageren have et registreringsbevis hos statsforvaltningerne. Ved modtagelse af en ansøgning efterses, om den pågældende arbejdstager skal ansættes/er ansat i et ansættelsesforhold, der er dækket af en overenskomst. Som dokumentation skal der forevises et ansættelsesbevis med henvisning til den omhandlede overenskomst.
- d) Det vil fremgå af det udstedte registreringsbevis, at den pågældende EU-10-arbejdstager ikke må udføre lønnet arbejde i Danmark, med mindre der er tale om overenskomstdækket arbejde. I overensstemmelse med gældende regler for EU-10-statsborgere bortfalder denne betingelse dog ved mere end 12 måneders lovlig, sammenhængende beskæftigelse i Danmark.

Ad B) specialister, forskere, undervisere og funktionærer i ledende stillinger ansat på overenskomstdækkede virksomheder

- a) Kravet om opholds- og arbejdstilladelse bortfalder også for højtuddannede forskere, undervisere og specialister³, der ansættes på en overenskomstdækket virksomhed.

---

³ Jf. bemærkningerne til udlændingeloven (Lov nr. 283 af 26. april 2004) forstås ved *specialister* forstås medarbejdere med specialistfunktion, der ikke tilhører den øverste ledelse, herunder bl.a. ingeniører, arkitekter, økonomer, jurister, læger, dyrlæger, tandlæger, fysioterapeuter, sygeplejersker, journalister, technical advisers og legal advisers.

Ved *forskere* forstås medarbejdere, der ved ansættelse på universiteter, højere læreanstalter eller private virksomheder driver forskning, herunder professorer, gæsteprofessorer, forskningsprofessorer, lektorer, adjunkter, stipendiater, ph.d.-forskere, forskningsledere, forskningsmedarbejdere, forskningsassistenter, researchere og scientists.

b) Der skal som nævnt være tale om en overenskomstdækket virksomhed, samt at EU-10-statsborgerne ansættes i arbejdsfunktioner, som ikke sædvanligvis er dækket af en overenskomst, men derimod er reguleret via individuelle ansættelseskontrakter. Afgrænsningen af specialistbegrebet mv. svarer til den afgrænsning, der i dag benyttes ved ansættelse af specialister på forhåndsgodkendte virksomheder.

c) Den pågældende arbejdsgiver skal udfylde en tro- og loveerklæring, der godtgør, at ovenstående betingelser er opfyldt. Der vil være tale om ulovligt arbejde, såfremt en EU-10-arbejdstager ansættes uden opholds- og arbejdstilladelse med henvisning til, at der er tale om en specialiststilling på ovenstående vilkår, hvis der reelt ikke er tale om en sådan specialiststilling.

4. Særligt om rådighedsspørgsmål

En EU-10-statsborger, som lovligt har haft arbejde i Danmark, og som efterfølgende bliver ledig kan få arbejdsløshedsdagpenge i Danmark, hvis pågældende opfylder de almindelige betingelser herfor:

- a) Den ledige skal have været medlem af en A-kasse i mindst et år (undtagelse: dimittender).
- b) Den ledige skal opfylde et beskæftigelseskrav eller være indplaceret i en dagpengeperiode.
- c) Den ledige skal være tilmeldt som arbejdssøgende hos staten i jobcenteret.
- d) Den ledige skal stå fuldt til rådighed for arbejdsmarkedet.

Dagpengeretten kan opnås gennem sammenlægning af udenlandske forsikrings- og beskæftigelsesperioder med de perioder som arbejdstageren har i Danmark. Sammenlægning vil ske efter samme regler som for andre EU/EØS-borgere.

Betingelsen om at stå fuldt til rådighed for arbejdsmarkedet er ens for alle, der ønsker arbejdsløshedsdagpenge i Danmark.

For at en ledig kan anses for at stå fuldt til rådighed, skal bl.a. følgende betingelser være opfyldt:

Ved *undervisere* forstås medarbejdere, der ved ansættelse på universiteter eller højere læreanstalter driver undervisning, herunder professorer, gæsteprofessorer, seniorlektorer, lektorer, adjunkter, stipendiater, ph.d.-studerende og undervisningsassistenter.

Ved *funktionærer i ledende stillinger* forstås direktører, chefer og ledende teknisk eller administrativt personale, der tilhører den øverste ledelse, herunder administrerende direktører, tekniske direktører, salgschefer, indkøbschefer, importchefer, marketingschefer, personalechefer, ledende ingeniører, chefindeniører, chefarkitekter, økonomi- og regnskabschefer.

- a) Den ledige skal have bopæl i Danmark og opholde sig i Danmark.
- b) Den ledige skal have helbred, evne og vilje til at overtage arbejde på fuld tid med dags varsel.
- c) Der må ikke være faktiske forhold (f.eks. sygdom eller børnepasningsproblemer) eller retlige forhold, som umiddelbart forhindrer den ledige i at overtage arbejde.
- d) Den ledige skal aktivt søge arbejde, herunder søge job som jobcenteret eller A-kassen pålægger pågældende at søge, og skal kunne overtage rimeligt arbejde med dags varsel.

Det er endvidere generelt en betingelse, at der i det geografiske område, inden for hvilket den ledige skal søge og tage imod tilbud om arbejde, skal være et reelt udbud af den eller de typer af arbejde, som den ledige kan varetage.

En EU-10-statsborger, som lovligt har haft arbejde i Danmark, skal ikke afvente en opholds- og arbejdstilladelse, og der stilles ikke krav til karakteren af det arbejde, pågældende skal kunne overtage – kun at det er overenskomstdækket. Der er således ikke noget til hinder for, at en sådan EU-10-statsborger kan overtage arbejde med dags varsel og dermed stå til rådighed for det danske arbejdsmarked.

Hvorvidt en ledig står til rådighed for arbejdsmarkedet, beror altid på en konkret vurdering.

Ved en sådan vurdering skal der lægges vægt på

- a) Hvilket arbejde den ledige under hensyn til pågældendes uddannelse, erhvervsmæssige erfaring, helbred, alder mm. kan varetage (rimeligt arbejde),
- b) Hvilket arbejde den ledige erklærer at kunne og ville stille sig til rådighed for.
- c) Hvilket udbud af rimeligt, overenskomstdækket arbejde, der er inden for det geografiske område, som den ledige skal stå til rådighed inden for.

Hvis det på denne baggrund vurderes, at der er et reelt udbud af arbejde, som den ledige kan og vil stå til rådighed for, kan pågældende få arbejdsløshedsdagpenge, hvis pågældende i øvrigt opfylder de øvrige betingelser for at stå til rådighed og for at få arbejdsløshedsdagpenge.

5. Forbedret information om vilkår og regler på det danske arbejdsmarked

Partierne bag Østaftalen har i øvrigt vurderet, at den stigende tilgang af udenlandske arbejdstagere og tjenesteydere til Danmark øger behovet for lettilgængelig information om det danske arbejdsmarked og de regler og betingelser, der gælder i forbindelse med arbejde, som udføres i Danmark.

Der etableres derfor en pulje med midler øremærket til information om forholdene på det danske arbejdsmarked og de regler og betingelser, man som udenlandsk arbejdstager eller tjenesteyder i Danmark skal være opmærksom på. Fra puljen vil også kunne bevilges midler til at fremme tværgående samarbejde om problemstillinger, som knytter sig til udenlandsk arbejdskraft på det danske arbejdsmarked.

Det nationale forbindelseskontors opgaver med formidling af relevant information til udenlandske virksomheder og udstationerede vil blive styrket. Der vil ske en løbende ajourføring af hjemmesiden ”posting.dk”, samt af pjecen ”Working in Denmark – a guide to the Danish labour market” og ”Manualen om regler for ophold og arbejde i Danmark”.

6. Andre initiativer som led i aftalen

Udover det ovenfor nævnte indeholder den reviderede Østaftale følgende yderligere delelementer:

- Overvågning af tilgangen af udenlandsk arbejdskraft
- Styrket myndighedskontrol
- Forbedret information om vilkår og regler på arbejdsmarkedet
- Analyser af udfordringerne
- Forebyggelse af utilsigtet brug af sociale ydelser

Den reviderede Østaftale kan i sin helhed ses på Beskæftigelsesministeriets hjemmeside www.bm.dk

7. Ikrafttræden

De nye overgangsregler forventes at træde i kraft den 1. maj 2008, med gennemførelsen af forslag til ny udlændingelov L 65, som fremsat den 30. januar 2008.

Med venlig hilsen

Marie Beck Jensen

EØS-koordinator

direkte telefon: 38 14 83 36